

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСТОСУНКІВ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОБАЦІЙНИХ ПРОГРАМ

Пивоваров В. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач відділу дослідження проблем кримінально-виконавчого права
Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені
академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України
м. Харків, Україна*

Ворожбіт-Горбатюк В. В.

*доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник
відділу дослідження проблем кримінально-виконавчого права,
здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти,
ОHP «081 – Право/Law»
Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності
імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України
м. Харків, Україна*

Яковець І. С.

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
головний науковий співробітник відділу дослідження проблем
кримінально-виконавчого права
Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені
академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України
м. Харків, Україна*

Як відомо, 23 серпня 2023 року Президентом України підписано Закон № 9185 «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» [1]. Прийняття Закону актуалізує розроблення змістових, організаційно-методичних, інших аспектів пробаційних програм. Зазначимо тут, що як вид покарання за злочин, пробаційний нагляд має виразний соціально-виховний аспект, передбачає збереження права засудженої особи зберегти соціальні зв'язки, реалізує принципи гуманності, актуалізує активацію розвитку суспільних відносин через активну залученість засуджених осіб до процесів соціально-виховної роботи.

Пробаційний нагляд має задовольнити право людини на соціальну реінтеграцію. У контексті заявленої теми опанування досвідом синхронних, асинхронних комунікацій суб'єктів пробації із викорис-

танням поширених цифрових сервісів і застосунків, формування учасників реалізації пробаційних програм цифрової та комунікативної компетентностей.

Як відомо, соціальний фактор (середовище, організований процес виховання, найближче соціальне оточення) має вирішальне значення у формуванні і розвитку особистості, значущий під час формування сприятливого реабілітуючого середовища, системних спонук для суб'єкта пробації виправитися і повернутися до нормального життя, утвердитися в доцільності законслухняної поведінки. У матеріалах робочої групи «Юстиція» «Проект Плану відновлення України» наголошено, що «відбуття покарання має формувати в особи готовність жити у суспільстві не вчиняючи нових злочинів» [2, с. 126]. Для досягнення такої гуманістичної мети передбачено, що «Соціально-виховна та психологічна робота із засудженими і особами, взятими під варту, вимагає розширення переліку інструментарію, удосконалення освітніх послуг, корисної зайнятості засуджених, ефективного використання вільного часу засуджених» [2, с. 126].

Сьогодні важко переоцінити роль цифрових сервісів і застосунків в житті кожного громадянина України. Цифровізація розкриває нові можливості в реалізації пробаційних програм, потенційно містить ресурси для формування соціально значимих навичок у суб'єктів пробації. Для реалізації пробаційних програм в реаліях гібридної інформаційної війни, яка супроводжує проваджений воєнний стан в Україні і цивілізаційні конфлікти в усьому світі, формування цифрової грамотності та інформаційно-комунікаційної компетентності безумовно має стати одним із пріоритетних напрямів удосконалення чинних пробаційних програм і таких, що перебувають у стані розроблення.

Зазначимо тут, що користування мережевим простором, організація синхронних і асинхронних взаємодій із суб'єктами пробаційних програм має певні обмеження. На теперішній час чинний Порядок організації надання засудженим доступу до глобальної мережі Інтернет [3].

У цій публікації хочемо привернути увагу до потенціалу інтерактивної дошки Padlet у формуванні позитивного комунікативного досвіду суб'єктів пробації в мережевому просторі із дотриманням застережень і обмежень, визначених Порядком [4]. Цей цифровий сервіс надає можливість створення контрольованого куратором пробаційної програми комунікативного середовища з попередньо визначеними обмеженнями в режимі реального часу. Також Padlet дає можливість змодельовати соціально значуще середовище, зокрема через зручну практику спілкування онлайн на конкретну тему, можливості коментування за прикладом закритої соціальної мережі чи мобільної спільноти, спільного використання розмаїття графічних, текстових і відео

редакторів, елементів штучного інтелекту. Користувачі працюють на інтерактивній дошці (падлеті) за попередньо визначеними куратором (адміністратором конкретної інтерактивної дошки) алгоритмом і фільтрами [4].

На такій інтерактивній дошці можна розміщувати інформаційні повідомлення, нотатки, навчальні і дорадчі матеріали, файли для самостійного опрацювання. Працювати з інтерактивною дошкою можна синхронно, можна організовувати роботу в парі чи групі, надавати коментарі (з використанням ресурсу типових обмежень). Цей цифровий застосунок має потенціал для організації дозвілля чи самоосвіти суб'єктів пробації (опанування досвідом створення презентації, колажів, інтерактивних листівок, коміксів тощо). Детальні інструкції щодо роботи з інтерактивною дошкою можна переглянути у відкритому доступі [5] чи скористатися педагогічним досвідом фахівців з Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди [6;7]. Готовою дошкою можна користуватися надалі, організуючи роботу з іншими суб'єктами, які проходять пробаційну програму, експортувати її в різних форматах, роздруковувати матеріали, які на ній розміщені чи всю інтерактивну дошку у форматі фотографій, створювати для неї QR-коди тощо. Можливості сервісу: безкоштовна версія (три форми), необмежена кількість учасників, автоматичне збереження змін, можливість коментування, модерування встановлення режимів доступу (тільки перегляд, редагування, адміністративний доступ, вибір способу коментування, способу визначення автора коментарів і дописів, можливість архівувати матеріал і самі створені інтерактивні дошки.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що потенціал використання цифрового сервісу Padlet в реалізації українських апробаційних програм широкий. Адже алгоритм роботи, відсутність обов'язкової реєстрації учасників-користувачів, можливість адміністратора інтерактивної дошки повноцінно контролювати комунікацію, опосередковану цим цифровим застосунком, забезпечують потрібну гнучкість, адаптивність і безпеку. Перспективою подальшого розроблення теми використання цифрових застосунків в реалізації апробаційних програм бачимо формування практичних кейсів за напрямками чинних пробаційних програм з використанням ресурсів Padlet.

Література:

1. Проект Закону про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних

покарань в умовах воєнного стану. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41692>

2. Проект Плану відновлення України Матеріали робочої групи «Юстиція». 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/justice.pdf>

3. Про затвердження Порядку організації надання засудженим доступу до глобальної мережі Інтернет : Наказ Мін'юсту 19.10.2017 № 3233/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1280-17#Text>

4. Padlet. URL : <https://padlet.com/>

5. Налаштування дошки Padlet [відео UA]. URL : <https://youtu.be/jrDSHzooCu8>

6. Собченко Т. М. Нові фішки Padlet і канви для організації групової роботи на уроці. Методологія, теорія і практика у 2023–2024 н.р. ІППО. URL: https://studio.youtube.com/live_chat?is_popup=1&v=ny5MuAwDLyI

7. Провайдинг цифрового освітнього середовища. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Укладачі: Доценко С., Ворожбіт-Горбатюк В., Собченко Т., Лебедева В. Харків, 2021. 36 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-327-2-45>

ПРОБАЦІЯ ЯК ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ В СИСТЕМІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Сіренко К. Ю.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри підвищення кваліфікації
працівників пробації Інституту професійного розвитку
Академії Державної пенітенціарної служби
м. Чернігів, Україна*

Процеси, які відбуваються в українському суспільстві націлені на трансформацію та впровадження провідних міжнародних стандартів у вітчизняне законодавство. Потужним кроком в цьому напрямі можна вважати прийняття Закону України «Про пробацію» [1], що свідчить про лібералізацію кримінальної політики держави й формування альтернативної системи виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі.